

SACICT

N E W S L E T T E R

ฉบับที่ 5/2562

ชีวิตใหม่ ใต้อ้อม พระบารมี

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ
ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการสืบสาน รักษา
และต่อยอด แนวพระราชดำริงานด้านศิลปาชีพแก่ราษฎร
จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีความหลากหลาย
ของกลุ่มชาติพันธุ์ จึงเป็นที่มาของการจัดงาน
“ชีวิตใหม่ ใต้อ้อมพระบารมี ครั้งที่ 2”

THE STORY FROM CEO

ในพระราชดำริต่าง ๆ ได้ช่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชาชนผู้ยากไร้ กลุ่มคนชายขอบและกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ทุรกันดารและห่างไกลให้ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

“ชีวิตใหม่ ได้ร่มพระบารมี” จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจด้านศิลปาชีพของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวงให้เป็นที่ประจักษ์ และเพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม และวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง 12 สิงหาคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับภารกิจหลักของ SACICT ในการอนุรักษ์สืบสาน ส่งเสริม และพัฒนาต่อยอดงานศิลปหัตถกรรมไทยให้เป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนขยายโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับงานศิลปหัตถกรรมของไทย จึงเป็นที่มาของงาน “ชีวิตใหม่ ได้ร่มพระบารมี ครั้งที่ 2” ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-12 สิงหาคม 2562 ณ ศูนย์การค้า ดิ เอ็มควอเทียร์

SACICT เชิดชูบุคคลที่มีองค์ความรู้ภูมิปัญญา งานหัตถศิลป์พื้นถิ่นชาติพันธุ์ขึ้นเป็นครูและทายาททำให้เกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์สร้างให้ชุมชนในพื้นที่รอบข้างได้ทำงานศิลปหัตถกรรมเป็นอาชีพสร้างรายได้ที่มั่นคงต่อเนื่อง สร้างความอยู่ดีกินดี ลดความเหลื่อมล้ำ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก สร้างรอยยิ้มและความสุขแก่กลุ่มชนเผ่า สอดคล้องกับแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาติ “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” “สิ่งสำคัญที่สุดคือ องค์ความรู้แห่งภูมิปัญญาชาติพันธุ์ยังคงอยู่ไม่สูญหายไปไหน เกิดกำลังใจและความมั่นใจได้ว่าการสืบทอดคุณค่างานชาติพันธุ์ทำได้ควบคู่ไปกับการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สร้างรอยยิ้มและความสุขแก่ชาวชาติพันธุ์ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง”

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดชสยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา และต่อยอด แนวพระราชดำริของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในงาน

ด้านศิลปาชีพแก่ราษฎรจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่สะท้อนวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ภาษาและความเชื่อในแต่ละพื้นที่ กลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้มีความสามารถพิเศษในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่ติดตัวที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น โดยโครงการ

นางอัมพวัน พิชาลัย
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ

Surreal Hospitality Trend

เทรนด์เหนือจริงของงานกราฟฟิคไทยที่กำลังไปได้จิว

งานศิลปะหัตถกรรมเข้าไปอยู่ในไลฟ์สไตล์ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คนในยุคสมัยปัจจุบันเลยก็ว่าได้ แต่มันย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เทรนด์ต่างๆ มีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะพฤติกรรมของผู้บริโภคยุคใหม่ ผู้มีลมหายใจอยู่ในโลกเสมือนจริงหรือโลกโซเชียลมากขึ้นทุกขณะจิต แน่นอานว่าพวกเขา ย่อมโหยหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนใคร อะไรที่สร้างความแปลก แหวก และแตกต่าง ทำให้ตนเองดูดี มีระดับ เป็นส่วนหนึ่งของการบ่งบอกตัวตนว่าตัวเองมีรสนิยมเช่นไร

โดยเฉพาะงานหัตถศิลป์รุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันที่เน้นขายกลุ่มเป้าหมายใหญ่คือ กลุ่มคนมิลเลนเนียลหรือผู้ที่เกิดตั้งแต่ปี 1980 - 2003 เป็นคนในช่วงอายุตั้งแต่ 16 - 39 ปี รวมกว่า 1,800 ล้านคนจากจำนวนประชากรรวมทั้งโลก หรือกลุ่มมิลเลนเนียลในประเทศไทยเอง ก็มีอยู่เกือบ 20 ล้านคนเข้าไปแล้ว ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้บริโภคกลุ่มที่นักการตลาดมองว่าเป็นคนกลุ่มที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในการใช้จ่ายรวมทั้งยังเป็นกลุ่ม Top Spenders ของตลาด โดยคาดว่าในอีกราว 10 ปีนับจากนี้ กลุ่มผู้บริหารระดับสูงที่เป็น Top Management ขององค์กรหรือบริษัทต่างๆ ก็จะเป็นกลุ่มมิลเลนเนียลแทบทั้งหมด

ชาวมิลเลนเนียลไม่ได้มองว่างานหัตถศิลป์ต้องมีไว้ตอบสนองในด้าน Functional product หรือโอกาสการใช้งานเพียงอย่างเดียว แต่ต้องตอบโจทย์ทางด้าน Spiritual healing หรือการบำบัดทางจิตวิญญาณ หรือสร้างสุนทรียภาพในการใช้ชีวิต เช่น ชิ้นงานก็ต้องมีการใส่จินตนาการเหนือจริงลงไป เพื่อให้สามารถเป็นเหมือนประตูที่พาออกจากรรยากาศเดิม ๆ ไปสู่โลกอีกใบที่สร้างความสุข สนุกสนาน หรรษา พูฟ่า สร้างบรรยากาศหิวหิวให้ความรู้สึกเซอร์เรียลตลอดเวลา

ปรากฏการณ์เช่นนี้เห็นได้จากการที่เซ่นโรงแรมระดับห้าดาวทั่วโลก ต่างหันมาซื้อผลงานฝีมือแนวนี้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่ง ของใช้ก็ต้องออกแบบให้เด่น ใครเห็นต้องหันหลังกลับมามองซ้ำ ทำให้รู้สึกพิเศษสุด มีของตกแต่งที่ใส่ใจในทุกรายละเอียดของชิ้นงานชิ้นสุด

ทำให้งานศิลปะหัตถกรรมกลายเป็นงานศิลปะชั้นสูงระดับมาสเตอร์พีซ ที่ผู้ใดครอบครองหรือผู้ที่พบเห็นต่างประทับใจและสร้างสุนทรียในงานหัตถศิลป์ชิ้นนั้น ๆ ด้วยผ่านกรรมวิธีที่ทั้งยากและใช้เวลามากมายในการทำ โคมไฟที่เป็นเครื่องสานก็ต้องวิจิตรบรรจง หรือแม้จะเป็นแค่ตะกร้าใส่ผลไม้ก็ต้องสวยหรูจนเอาไปเป็นของประดับตกแต่งผาบ้านได้อย่างไม่ขัดเขิน

ทั้งหมดนี้เป็นการตอบสนองไลฟ์สไตล์ของคนรุ่นใหม่ ที่นิยมเชคอินหรือแชร์ประสบการณ์ของตัวเองลงในโลกโซเชียล ทำให้เป็นโอกาสทองของผู้สร้างสรรค์ผลงาน ที่จะเร่งผลิตงานหัตถกรรมพื้นถิ่นเช่นเดิมเพิ่มเติมคือความสุดวิจิตร ถ่ายทอดอัตลักษณ์ของชิ้นงานและมีประโยชน์ควบคู่กันไปด้วย โดยไม่ลืมที่จะประยุกต์ให้ร่วมสมัย ผสมผสานความเป็นจริง กับจินตนาการเข้าด้วยกัน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโดยเฉพาะ

บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่แค่สวย

ในยุคของการสร้างภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ซึ่งต่างต้องแข่งขันกันให้เกิดคุณค่าที่โดดเด่น การสร้างการรับรู้ ทั้งในด้าน คุณภาพสินค้า ราคา ช่องทางการจำหน่าย และตราสินค้า ล้วนเป็นปัจจัยต่อเนื่องที่ส่งผลให้เกิดการจดจำและการยอมรับในผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นตามมา

แน่นอนว่าผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ล้วนหาจุดเด่นที่ทำให้เกิดการจดจำ ซึ่งบางครั้งความโดดเด่นที่วันนั้นก็อาจเกิดขึ้นได้จากหลาย ๆ ปัจจัย อย่างการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์

ที่มีความแตกต่าง แปลกใหม่ ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ทำให้สินค้าดูมีความน่าสนใจ ตัวอย่างเช่นการสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคนิคการจักสานเป็นรูปทรงตามต้องการ นำมาบรรจุสินค้า แทนการใช้กล่องกระดาษแบบทั่วไป เพิ่มกลิ่นอายของความเป็นไทย สร้างการจดจำได้มากกว่าสินค้าประเภทเดียวกัน หรือการที่เจ้าของแบรนด์ต่าง ๆ หันมาปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ของสินค้าตัวเอง ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งงานคราฟต์รูปแบบเดิม ๆ สร้างบรรจุภัณฑ์ให้ดูทันสมัย สร้างความดึงดูด และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงงานหัตถกรรมไทยให้กลุ่มคนในยุคปัจจุบันได้มากขึ้น

หรือแม้แต่การอิงกระแสรักษ์โลก เลือกใช้บรรจุภัณฑ์ยุคใหม่ที่ช่วยลดการสิ้นเปลืองของทรัพยากร ใช้แล้ว ใช้ซ้ำได้อีก เป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง ขณะที่บรรจุภัณฑ์นั้นยังคงทำหน้าที่ในการปกป้องสินค้าได้เช่นเดิม แม้กระแสรักษ์โลกอาจจะฟังดูแล้วทำให้นึกถึงกล่องกระดาษสานอ้อยเรียบ ๆ แต่ในยุคที่เต็มไปด้วยคนรุ่นใหม่หัว Creative บรรจุภัณฑ์ Green Concept ถูกดีไซเนอร์ออกมาให้ดูโดดเด่น เรียกได้ว่าเราสามารถเดินถือบรรจุภัณฑ์พวกนี้ได้โดยไม่อายใคร

จะเห็นว่า บรรจุภัณฑ์นั้นไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่สร้างความแปลกใหม่ แต่ยังเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างคุณค่าให้กับสินค้านั้น ให้ดูมีราคามากขึ้น บรรจุภัณฑ์ที่หากจะทำให้สวยงามนั้นไม่ยาก แต่ทำแล้วลูกค้าต้องรับรู้ความต่างที่นั่น และจดจำได้ ประทับใจได้ ในคราวเดียวกัน ที่สำคัญการทำงานของบรรจุภัณฑ์ถือว่าเป็นหน้าที่หลัก คือต้อง บรรจุผลิตภัณฑ์ด้านในเก็บรักษาคุณค่าได้ดี สะดวกสำหรับการใช้งาน ลดปัญหาให้กับลูกค้า สามารถตอบโจทย์การใช้งานให้ลูกค้าได้อย่างดีเยี่ยม

ชีวิตใหม่ ได้ร่วม พระบารมี

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เมื่อครั้งทรงเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมพสกนิกรชาวไทยทั่วทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งในถิ่นทุรกันดารและกลุ่มคนชายขอบ รวมทั้งชาวเขากลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งอพยพมาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในแผ่นดินไทย ในอดีตมีวิถีชีวิตที่ยากลำบาก ประกอบอาชีพปลูกฝิ่น ทำไร่เลื่อนลอย ทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าและย้ายถิ่นฐานไม่เป็นหลักแหล่ง มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น จึงมีพระราชดำริที่จะส่งเสริมให้ราษฎรเหล่านี้มีอาชีพเพิ่มรายได้ ตลอดจนฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาดั้งเดิมในแต่ละท้องถิ่น นำทักษะฝีมือและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ สร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์อันมีเอกลักษณ์ อีกทั้งเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมอันดีงามให้อยู่คู่แผ่นดินไทย อันหลอมรวมจิตใจพสกนิกรให้เป็นหนึ่งเดียวกันตราจบปัจจุบัน พลิกผันชีวิตที่ทุกซอกทุกมุมได้ร่วมพระบารมี

ครั้งเมื่อพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะทรงดำรงพระราชอิสริยยศที่ “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” ได้โดยเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี

พันปีหลวง ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรศูนย์ศิลปาชีพทั่วประเทศอย่างสม่ำเสมอ ครั้งเสด็จขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ต่อจากสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปณิธานมุ่งมั่นที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอดแนวพระราชดำริด้านศิลปาชีพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ (องค์การมหาชน) หรือ SACICT จึงเห็นถึงความสำคัญที่จะเผยแพร่พระราชกรณียกิจต่างๆ ของทั้งสองพระองค์ที่แสดงถึงน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงมุ่งมั่นบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ สร้างงาน สร้างอาชีพด้วยงาน

ศิลปาชีพแก่ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับภารกิจหลักของ SACICT ในการอนุรักษ์สืบสาน ส่งเสริม และพัฒนาต่อยอดงานศิลปหัตถกรรมไทยให้เป็นที่รู้จัก และได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนขยายโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับงานศิลปาชีพและงานศิลปหัตถกรรมของไทย โดยเฉพาะงานหัตถกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาบรรพบุรุษและทักษะฝีมือกลุ่มชนเผ่าและชาติพันธุ์ให้เป็นประโยชน์ต่อการรับรู้คุณค่า และสร้างโอกาสทางการตลาดและรายได้ และแก่ผู้ทำงานศิลปหัตถกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับเอกลักษณ์ชนเผ่าและชาติพันธุ์จึงเป็นที่มาของงาน “ชีวิตใหม่ ได้ร่วมพระบารมี” โดยครั้งนี้ได้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 8-12 สิงหาคม 2562 ณ ศูนย์การค้า ดิ เอ็มควอเทียร์

ภายในงานมีกิจกรรมที่น่าสนใจมากมาย อาทิ นิทรรศการเกิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในการส่งเสริมสนับสนุนงานศิลปาชีพและงานศิลปหัตถกรรมไทย ร่วมอุดหนุนและชื่นชมกับผลิตภัณฑ์ที่หัตถศิลป์ที่มาจากภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ชนเผ่าและชาติพันธุ์มากกว่า 50 ร้านค้า จากครูฯ และทายาทฯ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ที่หัตถศิลป์ไทยจากสมาชิก SACICT ที่มีร่วมสมัยกับการใช้ชีวิตประจำวัน พร้อมกิจกรรมมากมาย อาทิ Workshop หัตถศิลป์พื้นถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ พลาดไม่ได้กับการเปิดมุมมองใหม่ๆ กับการเสวนาในเรื่องราววัฒนธรรมชนเผ่าที่สะท้อนถึงวัฒนธรรม คติความเชื่อ จารีตประเพณี เรียนรู้วัฒนธรรมผ่านการแสดง สนุกสนานเพลิดเพลินไปกับการถ่ายภาพกับชนเผ่า การแต่งกายแบบแบกกลุ่มชาติพันธุ์ พบความบันเทิงครบรสจากที่สร้างความสุขและรอยยิ้มแก่กลุ่มชาติพันธุ์และผู้ที่มีใจรักงานศิลปหัตถกรรมไทย

ครูสุพิศรา ชูชม

ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562

“ผู้สร้างสรรค์งานผ้าขึ้นตีนจากไทยวน-เสาไห้”

ผืนงามถูกถักทอขึ้นด้วยฝีมือของ ทายาทผู้สืบสานงานหัตถศิลป์แห่งผืนผ้า ครูสุพิศรา ชูชม ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 นับเป็นทายาทรุ่นที่ 6 ที่ยังคงรักษา วัฒนธรรมไทยวนโบราณเอาไว้ให้คงอยู่คู่ชุมชน ครูสุพิศราได้เล่าถึงจุดเริ่มต้นในการทอผ้าให้ฟังว่า “ครูเดิบโตมาในครอบครัวทอผ้า เห็นคุณยาย และ คุณแม่ทอผ้ามาตลอด ได้ยินเสียงฟืมกระทบที่ทอผ้า เสมอแต่ยังไม่เคยมีโอกาสได้ลองทำ จนกระทั่งเรียนจบ และทำงานที่กรุงเทพฯ ชักระยะก็ย้ายกลับมาอยู่ที่ บ้านเกิดจนได้มีโอกาสไปสัมผัสกับงานผ้าขึ้นไทยวน ผืนเก่า ๆ ของ อาจารย์ ทรงชัย วรรณกุล จึงเกิด ความสนใจ และเริ่มเรียนรู้การจกชนเม้นจาก ครูจงจรูญ มโนคำ ปรารพญ์ด้านการทอผ้าจกชนเม้น แห่งเมืองลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เนื่องจากไม่สามารถ หาช่างทอจกชนเม้นในท้องถิ่นได้ เพราะช่างทอผ้าในพื้นที่ค่อย ๆ ล้มหายตายจากไป เกือบหมดแล้ว เหลือไว้เพียงผ้าเก่าที่ทิ้งไว้เป็นมรดก” ครูสุพิศรา ยังคงยึดกระบวนการของการจกแบบดั้งเดิม เป็นการ จกโดยใช้ชนเม้น ที่หายไปเป็นเวลากว่า 150 ปี ให้กลับมามีชีวิตอีกครั้ง โดยอนุรักษ์ สืบสานงานทอผ้า แบบดั้งเดิมไว้จวบจนถึงปัจจุบัน

ได้อย่างชัดเจน หัวขึ้น จะประกอบด้วยผ้าฝ้ายสีขาว เย็บต่อกับผ้าสีแดง สีขาวอยู่ด้านบนสุด ซึ่งสองสีนี้ ต้องเป็นผ้าคนละผืนกัน สตรีไทยวน มีความเชื่อว่า หัวขึ้นสีขาว มีขนาดครึ่งนิ้ว เรียกว่า “ป้าว” แทน ความหมายของการป้องกันคุณไสย และที่ปลายด้านบน ต้องปล่อยขอบผ้าให้ริมผ้าฟูเป็นเส้น โดยแทน ความหมายของความรุ่งเรืองเฟื่องฟู”

การปรับปรุงประยุกต์งานขึ้นโบราณ สู่การสร้างสรรค์ งานรูปแบบใหม่

“เนื่องจากครูมีความสนใจในเรื่องของการใช้ เทคนิคจกชนเม้น และในปัจจุบันยังคงทำงานจกชนเม้น ด้วยตัวเอง และยังคงกรรมวิธีในแบบเดิมไว้อย่าง ครบถ้วน หากแต่มีการปรับปรุงประยุกต์ในเรื่องของ การใช้สี จากสีเคมี ในยุคกลาง มาสู่การย้อมด้วย สีธรรมชาติเพื่อเพิ่มมูลค่าและให้สีที่ทันสมัยขึ้น พร้อมตอบโจทย์กลุ่มผู้ประกอบการชุมชน ลดการใช้ สารเคมี และได้พัฒนางานจากผ้าขึ้นเป็นงานรูปแบบใหม่ ๆ การทำถุงย่าม แบบไทยวน ที่มีลายจกที่สวยงาม ประณีตละเอียดอ่อน ทอด้วยฝ้ายธรรมชาติ ย้อมสี ธรรมชาติเช่นเดียวกับผ้าขึ้น”

นอกจากการอนุรักษ์ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษแล้ว ครูสุพิศรายังคงนำวิชาความรู้ด้านสถาปัตยกรรมมาใช้ในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นผู้ถ่ายทอดให้กับชาวบ้าน นักศึกษาและนักเรียน ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ชุมชนไทยวน อำเภอเสาไห้ จังหวัด สระบุรี เป็นชุมชนที่มีชาวไทยวนอาศัยอยู่ กว่าแสนคน นับเป็นชุมชนที่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ภาษา การแต่งกาย การพูด แบบฉบับไทยวน และ ถ่ายทอดวัฒนธรรมออกมาผ่านการแต่งกายนุ่งซิ่น แบบไทยวนโบราณ อันสะท้อนถึงความประณีต และ แรงงามของภูมิปัญญาการทอผ้าตั้งแต่ในยุคอดีต

ผ้าขึ้นไทยวน-เสาไห้ ถือเป็นงานช่างฝีมือดั้งเดิม ที่มีลักษณะและเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตัว มีกรรมวิธี ในการผลิตสิ่งถักทอชนิดต่าง ๆ ด้วยความละเอียดอ่อน วิจิตรงดงาม ทั้งทางด้านการเลือกใช้ ลวดลายและสีสันทัน ที่ประณีต มีทั้งเทคนิค การจก การยกมุก ปั่นโก (ควบเส้น) ที่แสดงออกถึงอัตลักษณ์ของชาวไทยวน โยนกเชียงแสน ในมิติต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ผ้าขึ้น

เอกลักษณ์งานผ้าขึ้นตีนจกไทยวนของครูสุพิศรา ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาดั้งเดิม

“ผ้าขึ้นตีนจกไทยวนที่ครูทอนั้นมีความโดดเด่น ในเรื่องของการรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิม และคติ ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมของชาวไทยวน-เสาไห้

สุวรรณศาสตร์ ศาสตร์แห่งงานทองโบราณ

“เป็นความรู้สึกภูมิใจอย่างบอกไม่ถูกที่ได้มาทำงานในสายอาชีพนี้ ได้เผยแพร่ความรู้ให้กับลูกศิษย์ให้กับเด็ก ๆ แล้วก็ภูมิใจตรงที่เค้าสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งองค์ความรู้พวกนี้มันก็จะ เป็นวิชาที่ติดตัวเค้าไปตลอดชีวิต”

จากโอกาสที่ได้เข้าไปช่วยงานด้านการทำเครื่องประดับไทย โดยการชักชวนจาก อาจารย์วีระธรรม ตระกูลเงินไทย ครูศิลป์ของแผ่นดิน ปี 2554 ตั้งแต่วัยเพียง 16 ปี จุดนั้นเองเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ ครูไพโรจน์ สืบสาม ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 ได้มาทำงานซ่อมแซมของเก่า วัตถุโบราณ และได้พัฒนาฝีมือเรื่อยมาจนกลายเป็นช่างทำเครื่องประดับทองโบราณ โดยครูไพโรจน์สามารถสร้างสรรค์งานได้อย่างละเอียด ประณีต คงไว้ซึ่งรูปแบบภูมิปัญญาดั้งเดิมตามแบบฉบับของสกุลช่างไทย ทั้งการขึ้นรูป สลักคุณ ลงยาสี และงานบัดกรีโลหะ โดยเน้นเทคนิคขั้นสูง คือ การสลักคุณซ้ำกันหลายครั้ง ทำให้ได้ชิ้นงานที่มีความละเอียด อัดลึกลงโดดเด่นของครูไพโรจน์ คือ ฝีมือในการสร้างสรรค์ลวดลายไทยโบราณ เช่น ลายกระจัง

ใบพุดกษ ลายกระจังตาอ้อย ลายพรรณพุดกษา ทำให้ผลงานของครูไพโรจน์เป็นที่นิยม ไม่ว่าจะเป็น สร้อยสังวาล สร้อยทับทรวง สร้อยคอ ปิ่นลงยาสี เป็นต้น จากจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ และได้พัฒนาฝีมือตัวเองเรื่อยมานับเป็นเวลากว่า 12 ปี ครูไพโรจน์กลายเป็นที่รู้จักและชื่นชอบของผู้ที่นิยมงานเครื่องทองโบราณ ในชื่อ “สุวรรณศาสตร์” หรือ “suvarnasart” (หมายถึง ศาสตร์แห่งงานทองโบราณ) ความภาคภูมิใจที่สุดของครูไพโรจน์คือการได้ทำชุดเครื่องประดับทองของทศกัณฐ์ ในโฉนพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนางสลอย และชุดขุนศึกอิทรชิต ตอนพรหมมาศ และในปัจจุบันครูไพโรจน์ยังคงอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาดั้งเดิมของบรรพบุรุษ และยังคงเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ และหากใครสนใจก็สามารถเข้าไปเรียนรู้ หรือพูดคุยกับครูได้ที่ อำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ขอเพียงมีใจรัก และความตั้งใจ ครูไพโรจน์ก็ยินดีจะถ่ายทอดความรู้ให้โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใด ๆ

สืบสานงานผ้ายกสังเวียนโบราณ ถ่ายทอดงานสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

“สิ่งที่ภาคภูมิใจที่สุดสำหรับผม คือการที่เราได้เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชาวบ้าน และเด็ก ๆ ในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีรายได้ โดยที่ตัวเราเองก็ ยังได้รักษาสิ่งที่บรรพบุรุษถ่ายทอดเอาไว้ให้เอาไว้ได้ ทั้งการปลูกหม่อน เลี้ยงไหม และการทอผ้า”

นายจักร์ภิรมย์ ศรีเมือง ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2562 เรียนรู้การทอผ้าจากมารดา คุณแม่ผีนศรีเมือง ผู้สืบทอดเชื้อสายการทอผ้ามาจากบรรพบุรุษ ด้วยความรักในการทอผ้าจึงได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมดให้แก่คุณจักร์ภิรมย์ หลังจากนั้นคุณจักร์ภิรมย์ มีโอกาสได้เข้าไปศึกษาดูงานที่ศูนย์ศิลปาชีพ โดยได้ศึกษาทางด้าน การปักชุดโชนละคร และการทำหัวโชน จาก อาจารย์โสภณ บัวชาติ เป็นเวลากว่า 3 ปี และเมื่อเลิกทำงานประจำคุณจักร์ภิรมย์ได้กลับมาที่บ้านเกิด และเริ่มศึกษาเรื่องการทอผ้าอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนมากขึ้น

อัตลักษณ์โดดเด่นของผ้ายกสังเวียนของคุณจักร์ภิรมย์นั้นจะใช้กรรมวิธีการทอโดยเพิ่มลวดลายผ้าให้พิเศษขึ้น มีกรรมวิธีการทอคล้ายผ้าซิดหรือผ้าจก แต่จะต่างกันตรงที่จะทอเป็นลวดลายพิเศษและมีตะกอลวดลายที่ค่อนข้างละเอียด ลวดลายบนผ้ายกสังเวียนจะประกอบด้วยกรวยเชิง ท้องผ้า และสังเวียน ปัจจุบันคุณจักร์ภิรมย์ได้เข้าร่วมกับกรมหม่อนไหม ในการจัดหาพันธุ์ไหมให้กับชาวบ้าน และเผยแพร่ความรู้ให้กับชาวบ้านอย่างต่อเนื่อง ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคามยินดีที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจ โดยสามารถเข้าไปพบกับคุณจักร์ภิรมย์ได้ที่ อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

จากคนที่สนใจในเรื่องของการทำผ้า ย้อมคราม จนได้มีโอกาสได้เข้าไปอบรมกับ SACICT ไปเรียนรู้ในเรื่องของผ้าย้อมคราม อินทรีรี่ จนสามารถนำความรู้ที่ได้มาไป ถ่ายทอดให้ผู้อื่น จัดทำองค์ความรู้สอนให้ คนที่สนใจได้เข้าใจในเรื่องของครามมากขึ้น จากผู้ฟัง ในวันนี้นักกลายเป็นวิทยากรที่สามารถ นำความรู้ที่เราได้รับมาไปเผยแพร่ให้กับ คนอื่น ๆ ได้

คุณสาริมา ชูกุลสมพงษ์
สมาชิก SACICT

ได้มีโอกาสเข้าไปจำหน่ายสินค้าในงาน ต่าง ๆ ที่ SACICT จัดขึ้น มันก็เหมือน เป็นการเปิดโลกใบใหม่ให้กับเรา ทำให้เรา ได้รู้ความต้องการของลูกค้าทั้งในเรื่อง ของสินค้าและการบริการ ตรงนั้นเองมัน สามารถทำให้นำนำความคิดเห็นเหล่านี้ กลับมาปรับปรุง และพัฒนาแบรนด์ของเรา ให้ดีขึ้นได้ ตอบโจทย์ทางการได้

คุณชูเกียรติ บุญเรือง
สมาชิก SACICT

SACICT ทำให้เราได้พัฒนาในเรื่อง ของการสร้างแพทเทิร์น ได้ผลงานใหม่ ๆ ขึ้นสมัยมากขึ้น ตั้งแต่เข้ามาเป็นสมาชิกของ SACICT จนกระทั่งได้รับเลือกให้เป็นครูช่างฯ เราได้มีโอกาสเข้าร่วมงานหลาย ๆ งาน ได้รู้ความรู้เรื่องผ้ารูปแบบใหม่ ๆ ได้นำ สินค้าไปจำหน่ายทำให้มีรายได้ ได้รับคำแนะนำ จากลูกค้า และนำคำแนะนำนั้นกลับมาพัฒนา สินค้าของเรา และจากการที่ได้ไปออกงาน หลาย ๆ งาน ทำให้เราได้เก็บเล็กผสมน้อย ในเรื่องของการบริหารจัดการ เราก็เก็บ ความรู้ตรงนั้นมาพัฒนา และนำมาสอนให้ กับคนในชุมชน สร้างรายได้ได้อีกทาง

คุณवलศรี พร้อมใจ
ครูช่างศิลปหัตถกรรม ปี 2557

EVENT CALENDAR 2019

8-30
สิงหาคม
2562

**หัตถกรรมแห่งบรรพชนไทย
ใ้ร่มพระบารมี**

PLACE : ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้า ฯ

14-18
สิงหาคม
2562

**SACICT
Mobile Gallery ครั้งที่ 4**

PLACE : บ้านทรงใน จ.สงขลา

14-18
สิงหาคม
2562

**SACICT
Craft Fair ครั้งที่ 3**

PLACE : ICONSIAM

22-26
สิงหาคม
2562

**SACICT
Craft Fair ครั้งที่ 4**

PLACE : The Mall กำแพง

ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)

59 หมู่ 4 ต.ช้างใหญ่ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา 13290 โทรศัพท์ 0 3536 7054-9 โทรสาร 0 3536 7051

SACICT เชื่อว่าคุณค่า และความงดงามของหัตถศิลป์ไทย สามารถประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตได้เสมอ เราจะใช้ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มคุณค่างานหัตถศิลป์ให้ร่วมสมัยกับชีวิตและความต้องการปัจจุบัน

หากท่านมีบทความดี ๆ สามารถส่งบทความเข้ามาได้ทางกล่องข้อความ SACICT facebook fanpage

- WWW.SACICT.OR.TH
- FACEBOOK : SACICT
- CALL CENTER : 1289
- LINE : SACICT CLUB
- IG : SACICT_OFFICIAL

หมายเหตุ : กำหนดการสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม